

REFLECT-ACCIÓ

Reflect-Acció neix a partir de la combinació d'elements metodològics de **l'Educació Popular** (Paulo Freire) i el **Diagnòstic Popular Participatiu**, àmpliament utilitzats per les organitzacions del Sud en el treball amb comunitats. Les pròpies característiques de l'enfocament metodològic han facilitat un procés constant de retroalimentació a partir de la seva aplicació pràctica, generant un procés acumulatiu d'integració de nous elements metodològics i experiències transformadores en el camí del seu continu desenvolupament en la pràctica.

Inicialment es va desenvolupar mitjançant plans pilot innovadors a Uganda, Bangla Desh i El Salvador, entre els anys 1993 i 1995. L'avaluació d'aquestes experiències va ser publicada pel ministeri Britànic per al Desenvolupament Internacional mostrant l'eficàcia d'aquest enfocament metodològic. La seva aplicació, experimentació i desenvolupament des de llavors s'ha estès a diferents continents i països del món com Hondures, Nicaragua, Brasil, Nepal, Índia, Moçambic, Canadà, Estats Units, Gran Bretanya o Bèlgica entre altres, el que ha permès, a més de resultats transformadors, una aplicació global i multicultural a diferents àmbits de treball (com per exemple, a processos de desenvolupament, de producció de cooperatives, plans sobre l'equitat de gènere, empreses, escoles o processos de treball d'ONGs). Segons l'Enquesta Mundial de Reflect-Acció realitzada a l'any 2000, aquest enfocament és utilitzat per **més de 350 organitzacions en 60 diferents països**.

La Reflect-Acció és un **procés estructurat d'aprenentatge participatiu i transformador** que permet a les persones una anàlisi crítica del seu entorn, situant el seu empoderament al centre de tot el procés. El seu objectiu de transformació situa al ser humà com element fonamental i central de la metodologia per considerar que la persona és la base fonamental de qualsevol estructura existent. Es desenvolupa per mitjà de la creació d'espais democràtics i de la construcció i interpretació de plantejaments sobre el tema a tractar. Tot això dintre d'una anàlisi multidimensional i integral redefinint els paradigmes dominants i les relacions de poder preestablertes. D'aquesta manera, el seu desenvolupament no es compon de conferències o dinàmiques aïllades sinó que parteix de la visió d'un procés de formació.

Metodologia de treball

Es tracta d'una metodologia basada en processos continus de *reflexió i acció* per mitjà dels quals la persona adquireix poder per si mateixa per a treballar amb més eficiència i a més, incorporant nivells de satisfacció personal, motivació i alegria. El seu desenvolupament es realitza a través de *tallers* que poden tenir una durada variable en funció dels objectius inicials marcats i en els quals, per mitjà d'activitats pràctiques, es van abordant els diferents eixos metodològics de treball. Habitualment s'intenta portar a terme aquesta metodologia en un ambient que permeti trencar amb la dinàmica de treball quotidiana i afavoreixi un clima positiu per a la relació interpersonal. Els mètodes participatius inclouen diverses tècniques que facilitin la participació democràtica dels membres del grup en el procés de reflexió i anàlisi.

Eixos metodològics:

A continuació destaquem breument alguns dels elements metodològics que incorpora aquest procés d'aprenentatge.

? Reflect- Acció treballa una sèrie d'eixos horitzontals que s'aborden de manera interrelacionada, a partir de l'experiència pràctica i de la reflexió del grup, en un procés integrador que manté una lògica a través de les diverses activitats que es realitzen. Aquests eixos són:

- Empoderament: grau de control del procés per part del grup
- Equitat de Gènere
- Interculturalidad
- Participació
- Amor/ Amistat
- Alegria
- Desinhibició
- Visualització
- Tema: tractament del tema escollit

Aquests eixos es van revisant a mesura que avança el procés i es van reforçant aquells que més ho requereixen, de manera que s'assoleixi el desenvolupament equilibrat de tots ells.

? *Lògica del procés*: El procés es compon de sis passos, que no han de treballar-se sempre de manera successiva:

- 1) Auto- reconeixement del Grup
- 2) Nosaltres com Subjectes
- 3) El nostre Entorn Pròxim (entorn familiar, d'amistat i treball)
- 4) El nostre Entorn Social (Gènere, Cultura, Nord-Sud, Religió, Globalització, etc.)
- 5) Comprensió de la lògica del procés de transformació
- 6) Re- posicionament del grup

➤ *Identitat de la persona i del grup*: a manera d'un ADN que representa la identitat individual i grupal s' intenten compensar aquestes dues dimensions al llarg del procés:

1) La Subjectivitat:

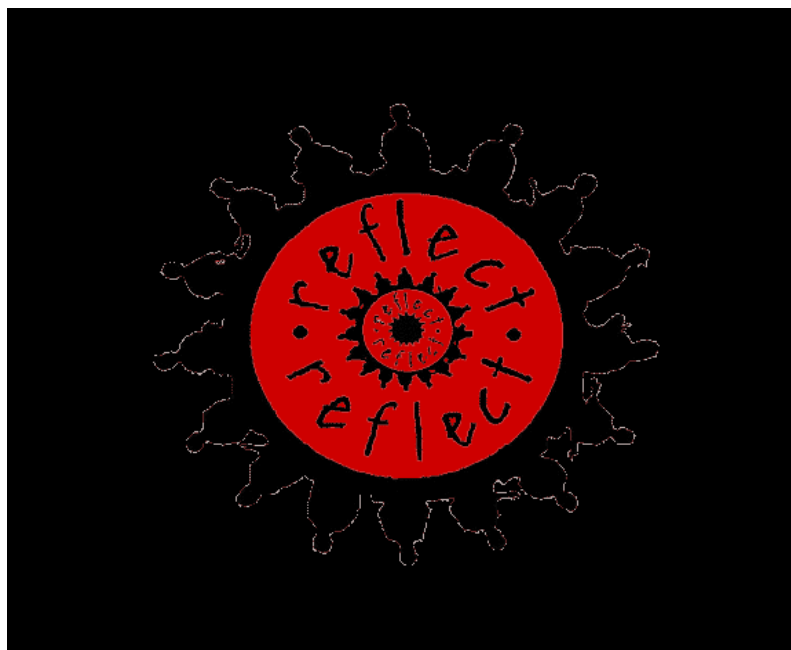
- Sentiments
- Emocions
- Sensacions
- Religió

2) El Referent Ètic:

- Ideologia
- Principis
- Cosmovisió
- Valors

➤ *Seguiment del procés*: Tots els elements metodològics (els eixos horitzontals, els passos del procés i les dimensions de la identitat de la persona o grup) es revisen al llarg del procés d'aprenentatge en un quadre (Foto 1) on, prenent com referència cada activitat realitzada (que tindrà relació amb el tema de treball escollit), s'anoten els resultats produïts i les conclusions obtingudes. D'aquesta manera, cada dia es poden detectar les necessitats i buits del treball realitzat i planificar la seva solució o millora.

“REFLECT-ACCIÓ és un procés estructurat d'aprenentatge participatiu que facilita a la gent l'anàlisi crítica del seu entorn, situant el seu empoderament en el cor del desenvolupament sostenible i equitatiu. Per mitjà de la creació d'espais democràtics i de la construcció i interpretació de textos generats localment, la gent desenvolupa la seva pròpia anàlisi multi dimensional de la realitat local i global, desafiant els paradigmes dominants del desenvolupament i redefinint les relacions de poder tant en l'esfera pública com en la privada. Basada en processos continus de reflexió i acció, la gent adquireix poder per si mateixa per a treballar per una societat més justa i equitativa”.

Definició de: "Participación, alfabetización y empoderamiento", pág. 6.
www.reflect-accionla.org

Més informació a: www.reflect-action.org